

– помірний протекціоналізм виробництва олійних культур як важливої експортно-орієнтованої та бюджетонаповнюючої галузі передбачає державну підтримку виробництва та експорту олійних культур за кордон.

Отже, механізм регулювання діяльності підприємств на ринку олійно-жирової продукції визначається системою принципів, що відображають важливість зазначеного ринку для забезпечення енергетичної та продовольчої безпеки України.

Література

1. Дейнеко Л. В. Еколого-економічні засади формування та реалізації державної політики у сфері продовольчого забезпечення країни [Електронний ресурс] / Л. В. Дейнеко, Е. І. Шелудько // Режим доступу: www.economics-ofnature.net/uploads/arhiv/2009/Dejneko.pdf.
2. Дерв'яно О. Г. Розвиток підприємств олійно-жирової промисловості України / О. Г. Дерв'яно // Економіка АПК. – 1999. – № 3. – С. 25–29.
3. Економіка України: потенціал, реформи, перспективи: у 5 т. Т.3: Макроекономічна політика, прогнозування і державне регулювання економіки / За ред. В. Ф. Бесєдіна, Н. Ю. Гончар – Київ, 1996. – С. 241–254.
4. Жадан Т. А. Оцінка та прогнозування попиту на продукцію олійно-жирової галузі України / Т. А. Жадан // Бізнес Інформ. – 2014. – № 9. – С. 172–178.
5. Латинін М. А. Теоретичні підходи щодо визначення механізму державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України [Електронний ресурс] / М. А. Латинін // Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/Dutp/2005-2/txts/galuz/05lmaseu.pdf>.
6. Пісоцький А. А. Організаційно-економічні заходи удосконалення ринкового регулювання аграрного виробництва [Електронний ресурс] / А. А. Пісоцький // Режим доступу: www.pdaaedu.ua/sites/default/files/nppdaa/spec/106.
7. Саблук П. Т. Формування міжгалузевих відносин: проблеми теорії та методології / П. Т. Саблук, М. Й. Малік, В. Л. Валентинов. – Київ: ІАЕ, 2002. – 207 с.
8. Суть, структура, місце галузі олійництва в господарстві країни. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eworks.com.ua/work/984_Oliino_jirovii_kompleks_Ukraini.html.
9. Гаршин С. І. Державне регулювання розвитку олійного виробництва в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. канд. наук з держ. упр. спец. 25.00.02 – «механізми державного управління» / Гаршин С. І. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; Харк. регіон. ін-т держ. упр. – Харків, 2004. – 20 с.
10. Томілін О. О. Сутність механізму регулювання міжгалузевих відносин в агропромисловому комплексі / О. О. Томілін // Економіка розвитку. – 2013. – № 1(65). – С. 71–77.
11. Характеристика олійно-жирового комплексу України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-humangeography-ukraine-world/275-harakterystyka-oliyno-zhyrovogo-kompleksu-ukrainy>.

Андрій БУТОВ

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Одним з основних напрямків розвитку економіки України є її орієнтація на посилення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств і, що особливо важливо, посилення експортної спрямованості обробних галузей. Під впливом конкуренції в країні активно формуються умови, які спричиняють необхідність інноваційно-технологічної модернізації діючих підприємств в традиційних галузях. Головний механізм забезпечення інноваційного

розвитку економіки й суспільства потребує посилення взаємодії між творчістю, наукою, бізнесом і владою на основі їх зацікавленості в співробітництві [1, с. 17].

Як відомо, інноваційна діяльність передбачає виконання робіт і етапів, які до сих пір не мали місця на підприємстві. Обсяг і зміст робіт, в свою чергу, залежать від виду інновації та наявного потенціалу підприємства. Тому інноваційну діяльність необхідно розглядати, як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Розвиток інноваційної діяльності залежить від загального інноваційного клімату, на який впливають: політична стабільність і передбачуваність економіки; макроекономічна діяльність держави; корпоративний рівень і прозорість правил гри; якість та стабільність податкової системи; розвиненість інфраструктури ринку; компетентність персоналу. При аналізі вищевикладених факторів і достовірності інформаційних потоків можна оцінити рентабельність та ступінь ризику тієї чи іншої інноваційної діяльності та визначити, куди надійніше вкласти інвестиційний капітал.

Для нормального функціонування і розвитку інноваційної діяльності потрібні великі вливання капіталу. Дана проблема вирішується шляхом залучення державних, приватних та іноземних інвестицій.

Прорив в інноваційній сфері може бути забезпечений не стільки масштабним вкладенням коштів в інноваційний сектор, скільки можливостями держави відігравати активну роль в інноваційному процесі, бути «архітектором» інноваційного розвитку. Мова йде не просто про реалізацію окремих точкових проєктів, а про становлення нової системи економічної взаємодії галузевих, територіальних кластерів і в цілому про функції системного інтегратора в інноваційному процесі країни. У зв'язку з цим державними органами мають формуватися комплекси правових норм, що регулюють інноваційну діяльність, фонди підтримки інноваційних підприємств.

Отже, принципи організації фінансування повинні бути орієнтовані на множинність джерел фінансування і припускати швидке та ефективно впровадження інновацій з їх комерціалізацією, що забезпечує зростання фінансової віддачі від інноваційної діяльності.

З вищевикладеного випливає, що за видами власності джерела фінансування діляться на: державні інвестиційні ресурси (бюджетні кошти, кошти позабюджетних фондів, державні запозичення, пакети акцій, майно державної власності); інвестиційні, в т.ч. фінансові, ресурси суб'єктів господарювання, а також громадських організацій, фізичних осіб і т.д. На рівні держави джерелами фінансування є: власні кошти бюджетів і позабюджетних фондів, залучені кошти державної кредитно-банківської та страхової систем, позикові кошти у вигляді зовнішнього (міжнародних запозичень) і внутрішнього боргу держави (державних облігаційних та інших позик). На рівні підприємства джерелами фінансування є: власні кошти (прибуток, амортизаційні відрахування, страхові відшкодування, нематеріальні активи, тимчасово вільні основні та оборотні активи); залучені кошти, отримані від продажу акцій, а також внески, цільові надходження та ін.; позикові кошти у вигляді бюджетних, банківських і комерційних кредитів.

Впровадження інноваційних технологій в господарське життя підприємства природно вимагає вкладення фінансових коштів в їх розробку і освоєння. При цьому встановлено емпірична залежність – чим більший прибуток від нововведення розраховує отримати підприємство в майбутньому, тим до більших витрат воно повинно бути готове на сучасному етапі [2, с. 137].

Для інноваційного бізнесу багато з можливих джерел фінансування інвестицій виявляються недоступними. Тривалість проєктів по доведенню інноваційних ідей до стадії комерційно застосування пов'язана з проблемами залучення інвестицій, з серйозними касовими розривами, які, внаслідок невеликих розмірів підприємств і обмеженості ресурсів що є у їх розпорядженні, можуть привести інноваційні фірми до неплатоспроможності та фінансової неспроможності.

Для того щоб інноваційна політика стала ефективною, вона повинна вирішити проблему державних науково-технологічних комплексів (НДДКР). Необхідно, щоб вся прикладна наука була приватизована, оскільки тільки приватна індустрія здатна створювати реальні інновації, ефективно переносячи ідеї на ринок. Добре опрацьовані відносини між виробництвом і наукою – це не тільки ефективний спосіб передачі інформації між ринками та науковими центрами, а й основний механізм стимуляції інновацій, які є продуктом взаємодії підприємливих дослідників і орієнтованих на ринок бізнесменів.

Найбільш поширеною формою фінансування інноваційної діяльності великих компаній є випуск акцій або облігацій, а також використання чистого прибутку. Варто відзначити, що в останньому випадку часто виникає конфлікт інтересів власників акцій, які розраховують на отримання дивідендів, а не інвестування в дослідження і розробки. Додаткова емісія дозволяє швидко отримати доступ до фінансових ресурсів через розміщення акцій на внутрішньому або зовнішньому ринках, але, крім необхідності подальшої виплати дивідендів, вдале розміщення акцій можливо для компаній тільки з хорошими фінансовими показниками.

Таким чином, сьогодні існує велика потреба в застосуванні і розробці інновацій. Незважаючи на те, що інновації дуже затребувані, їх впровадження відбувається не так активно і успішно. Основною проблемою, з якою доводиться стикатися підприємствам, здійснюючи інноваційну діяльність, є складність залучення джерел фінансування.

Література

1. Гордієнко С. Г. Інноваційна діяльність: проблеми, сутність, змістовні складові та напрями удосконалення / С. Г. Гордієнко // Часопис Академії адвокатури України. – 2014. – № 2(23.) – С. 15-32.

2. Орлова А. Н. Проблемы совершенствования управления инновациями на предприятиях / А. Н. Орлова // The Genesis of Genius. – 2014. – № 3-1. – С. 136-138.

Василь ВОЙЦЕШИН

аспірант

Тернопільський національний економічний університет

ПІДПРИЄМСТВО ЯК МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день важливим аспектом економічної діяльності в Україні є експорт, тобто продаж на іноземних ринках товарів і послуг, що ілюструє ступінь її економічного розвитку в міру участі в міжнародній торгівлі.

Якщо розглядати експорт товарів і послуг з України, то на нашу думку, в час нестабільних економічних процесів, найоптимальнішою характеристикою розвитку даного явища, а отже і економічної діяльності загалом, є експортний потенціал, що виступає частиною загального економічного потенціалу і, зокрема на рівні держави, характеризується максимальною здатністю економіки при певному розвитку виробництва виявляти та мобілізувати наявні в країні ресурси (природні, фінансові, трудові тощо) задля їх ефективного використання, що дає змогу випускати конкурентоспроможну продукцію на зовнішніх (іноземних) ринках [1, с. 191]. Експортний потенціал, на наш погляд, є інтегральним показником розвитку експорту в Україні, а його значення залежить від впливу низки факторів.

Загалом, якщо говорити про фактори експортного потенціалу, то варто відзначити, що під «фактором», на нашу думку, слід розуміти індикатори, що чинять вплив на експортний потенціал і при цьому не залежать від нього. Фактично, фактори є використовуваними ресурсами, що забезпечують розвиток експорту, в тому числі і на основі нововведень (інновацій) в економіку [2, с. 327].